

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

19 березня 2025 р

м. Київ

УДК _613+574]:061.3

Головний редактор: Омельчук С.Т. член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор

Заступник головного редактора: Гринзовський А.М. д.мед.н., професор, Вавріневич О.П. д.мед.н., професор.

Технічний редактор: доцент кафедри гігієни та екології НМУ імені О.О. Богомольця к. мед. н., доцент Кондратюк М.В.

Редакційна колегія:

БАРДОВ В.Г. – член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор;

ГАРКАВИЙ С.І. – д.мед.н., професор;

ГРУЗЄВА Т.С. – д.мед.н., професор;

ПЕТРУСЕВИЧ Т.В. – к.мед.н., доцент;

КОРШУН М.М. – д.мед.н., професор;

ШИРОБОКОВ В.П. – академік НАН та НАМН України, д.мед.н., професор;

ЯВОРОВСЬКИЙ О.П. – академік НАМН України, д.мед.н., професор.

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 19 березня 2025 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука. – К., 2025. – 298 с.

У матеріалах науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 19 березня 2025 р.) відображено актуальні питання гігієни, екології та громадського здоров'я: вплив довкілля на здоров'я людини, профілактику й лікування захворювань, епідеміологічні виклики, безпеку харчових продуктів, умови праці та медичного забезпечення у воєнних умовах. Основний акцент – міждисциплінарні зв'язки екології й профілактичної медицини, що має на меті: гармонізувати науково-дослідну діяльність у межах «Єдиного здоров'я» з політиками ЄС, готувати фахівців і сприяти післявоєнному відновленню України.

УДК _613+574]:061.3

У разі повного або часткового використання матеріалів збірника посилання обов'язкове

Оргкомітет конференції вважав за доцільне залишити авторські тексти без змін

© НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О.Богомольця

залучатися до розробки наукових екологічних проектів, спрямованих на покращення стану довкілля та якості життя людей, досліджувати та моделювати ситуації впливу зміни клімату на конкретні регіони, розробляти програми щодо зменшення викидів парникових газів або вивчати стратегії адаптації закладів охорони здоров'я до наслідків екстремальних погодних явищ.

Таким чином, підготовка спеціалістів з охорони здоров'я у сучасних умовах повинна ґрунтуватися на єдиному підході, що враховує усі аспекти глобальних проблем. Досягнення цієї мети потребує активної співпраці між навчальними закладами, міжнародними організаціями, державними установами та громадськими організаціями. Інтеграція питань пандемій, гендерної рівності, зміни клімату та інших викликів у навчальні програми має вирішальне значення для виховання нового покоління професіоналів, здатних ефективно орієнтуватися в складних умовах сучасного світу, що швидко змінюються.

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ТА ЗДОРОВ'Я: ОНОВЛЕНІ ПРАВИЛА УПРАВЛІННЯ МЕДИЧНИМИ ВІДХОДАМИ

Петрусевич Т.В., Зубленко О.В.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Актуальність. Наказ МОЗ України від 31.10.2024 № 1827 "Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпеки для здоров'я людини під час створення, збирання, зберігання, перевезення, обробки таких відходів» (далі Наказ МОЗ України від 31.10.2024 № 1827) вносить зміни в сферу управління медичними відходами та набирає чинності з 01 квітня 2025 року. Цим документом впроваджуються норми, що відповідають міжнародним стандартам управління медичними відходами, зокрема директивам ЄС та рекомендаціям ВООЗ. Наприклад, введено вимоги до використання найкращих доступних технологій (best available techniques), які широко застосовуються в країнах ЄС.

Мета провести контент-аналіз змісту нового документу Наказ МОЗ України від 31.10.2024 № 1827 з вивченням ключових положень та вимог до організації управління відходами.

Результати. Основні нововведення включають зміни процесів управління, зберігання, оброблення, транспортування медичних відходів. Уточнено класифікацію медичних відходів, зокрема їх поділ на категорії та підкатегорії із застосуванням кодів відповідно до Національного переліку відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2023 р. N 1102. Це дозволяє чіткіше ідентифікувати відходи та застосовувати відповідні методи утилізації. Введено нові підкатегорії, які враховують сучасні виклики, такі як пандемії або нові медичні технології. Наприклад, відходи, що утворюються під час лікування інфекційних хвороб, тепер класифікуються окремо, що дозволяє ефективніше контролювати їх обробку. У документі в окремому розділі зазначено управління відходами, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції. Таким відходам надано код і вони не підлягають дезінфекції.

Введено нові правила щодо зберігання відходів, зокрема максимальний час зберігання: наприклад, допускається заповнення контейнерів для небезпечно гострих предметів протягом не більше семи діб, а збирання інфекційно небезпечних відходів у місцях їхнього утворення здійснюється впродовж робочої зміни (не більше 24 годин), що знижує ризик розмноження патогенів. Використовувати контейнери обмеженого (багаторазового) використання для збирання небезпечно гострих інфекційно небезпечних відходів заборонено.

Оновлено вимоги до засобів індивідуального захисту відповідно до оцінки ризиків, але мінімально працівники повинні використовувати: рукавички захисні (захист від інфекційних агентів та хімічних речовин), фартух захисний (водонепроникний, захист від інфекційних агентів та хімічних речовин), медичну (хірургічну) маску.

Встановлено нові методи обробки медичних відходів, такі як термічна обробка, хімічна дезінфекція та стерилізація. Має бути обов'язкова стерилізація

ХЕПА-фільтрів у стерилізаційних камерах, під час кожного циклу обробки медичних відходів насиченим водяним паром для забезпечення їх безпеки та ефективності

Оновлено вимоги до транспортних засобів, які мають бути обладнані спеціальними контейнерами, які запобігають витоку рідин або поширенню запахів та регулярно дезінфікуватися. Введено нові правила щодо документування перевезень, включаючи електронні системи обліку, що дозволяє відстежувати маршрути, час доставки та обробки відходів.

Висновок. Зазначені зміни, які містяться в Наказі МОЗ України від 31.10.2024 № 1827 спрямовані на підвищення рівня безпеки для здоров'я людей, захисту навколишнього середовища та інтеграцію українського законодавства до міжнародних стандартів.

ЕКОЛОГІЧНІ РИЗИКИ ПРИ СТВОРЕННІ ТА ВИВІЛЬНЕННІ ГЕНЕТИЧНО МОДИФІКОВАНИХ РОСЛИН У НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Петюх Г.П.¹, Карачинська Н.В.²

¹*Державний Університет «Київський авіаційний інститут»*

²*Інститут агроекології і природокористування НААН*

Актуальність. Сучасний розвиток біологічної науки тісно пов'язаний з використанням молекулярно-генетичних методів, зокрема, методів генетичної трансформації вищих рослин з метою отримання трансгенних рослин, які використовують в сільському господарстві при створенні більш високопродуктивних та екологічно адаптованих сортів і гібридів. В науковій літературі існує чимало свідчень про неконтрольоване вивільнення генів генетичних конструкцій і забруднення природної фітобіоти і селекційного матеріалу таким генетичним матеріалом по вертикальному механізму, тобто через пилок, що призводить до зниження рівнів різноманітності генетичної плазми таких рослинних угруповань. Проте, при вивільненні таких форм у